

ВІДКРИТІ ІННОВАЦІЇ ЯК НОВІТНІЙ ПІДХІД ДО ЦИФРОВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Пушкар Тетяна Андріївна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри економіки та маркетингу,

Харківський національний університет міського господарства

імені О.М. Бекетова

Активний розвиток цифровізації в сфері економічної діяльності впливає на трансформацію взаємодії в сфері інноваційної діяльності. Надаючи новітні можливості співпраці в інноваційній діяльності та створюючи нові інструменти вирішення питань її розвитку, процеси цифровізації трансформують моделі здійснення інновацій, базуючись на базовому принципі відкритості в цифровому суспільстві. В умовах посилення трансферу знань і технологій розуміння панівної ідеї, яка передбачає те, що будь-яка новація може «прийти» в компанію з-зовні або «піти» з неї як на етапі науково-дослідницьких робіт, так і на етапі розробки, потребує зміни підходів до організації інноваційної діяльності [1, с. 19]. Основними характеристиками, які притаманні відкритим інноваційним системам, є інноваційність, підприємництво, а також новітні форми організації взаємодії, зокрема інноваційні мережі, інноваційна співпраця та партнерство, інноваційні кластери та екосистеми відкритих інновацій [2, с. 103].

В сучасній глобалізованій та високоцифровізованій економіці основними чинниками, які сприяють становленню та активному розвитку моделі відкритих інновацій виступають глобальна мобільність талантів та формування нової цифрової мобільності; державна підтримка розвитку малих інноваційних підприємств; ринкова орієнтованість фундаментальних наукових досліджень; поява та розвиток приватних науково-дослідницьких інститутів; наявність глобальної мережі «Інтернет» та технології пошуку; підвищення відкритості та доступності інформації [3, с. 82]. Отже, в цифровій економіці зміна підходів до організації інноваційної діяльності трансформується підходи до побудови співпраці та взаємодії різних структур, а розвиток цифрових технологій надає дієві інструменти.

Цифровізація інноваційної діяльності передбачає два взаємопов'язаних напрямів, які зумовлюють особливості інноваційної діяльності в цифровій економіці:

1) розвиток цифрових технологій виступає базою для створення ефективних механізмів взаємодії в сфері інновацій;

2) цифрові технології як найбільш динамічний сектор інновацій виступає як самостійна складова інноваційних процесів, максимально акумулюючи усі новітні організаційні рішення та бізнес-моделі інноваційної діяльності.

Одним із дієвих інструментів цифровізації взаємодії та співпраці в сфері інновацій виступають цифрові екоплатформи відкритих інновацій. Особливості функціонування даних платформ передбачає вирішення низки завдань, серед яких основними є:

- створення платформи для обміну досвідом в сфері інновацій для широкого кола стейкхолдерів;
- надання можливостей представлення власних новітніх ідей для пошуку потенційних інвесторів;
- залучення широкого кола експертів для вирішення поставлених завдань з розробки інноваційних рішень;
- апробація новітніх ідей в середовищі фахових експертів;
- вирішення соціально важливих завдань, пошук оптимальних рішень для їх вирішення.

Учасники цифрових платформах відкритих інновацій можна розділити на три основні групи: спонсори (компанії, які на основі внесків в розвиток та функціонування платформи, мають можливості створювати обговорення, оголошувати конкурс на найкраще рішення новітньої розробки, проводити онлайн-хакатони, вибірково цілеспрямовано запрошувати експертів платформи до вирішення конкретного питання або його апробації); експерти (фахівці певних галузей, які мають можливість прийняти участь в розробці запропонованих проблемних завдань, представити свої проєктні рішення, залучатися до челенджів та створення прототипів); стартапи (розробники інноваційних продуктів, які мають можливість представити для обговорення свої проєкти, запропонувати співпрацю компаніям-спонсорам, що можуть зацікавитися розробками, здійснити пошук інвесторів для комерціалізації своїх розробок).

Цифрові платформи відкритих інновацій можуть створювати державою як інструмент розвитку інноваційної діяльності в національній економіці. Але в цифровій економіці екоплатформи відкритих інновацій стають новітньою інноваційною цифровою бізнес-моделлю і досить часто створюються на комерційній основі, де кожен учасник їх екосистеми має певні економічні вигоди від співпраці:

- власники платформи отримують економічні ефекти за рахунок внесків спонсорів, які покривають їх витрати на утримання та надання послуг, а також передбачають отримання економічних вигод;
- спонсори платформ мають можливості скоротити свої витрати на пошук інноваційних рішень та перспективних проєктів, з мінімальними витратами залучати експертів-фахівців до розробок;

- експерти, які приймають участь в розробці представлених проєктів отримують винагороди у разі прийняття їх рішень;
- стартапи з мінімальними витратами мають можливість отримати інвестування, залучити компанії до своїх проєктів, проводити апробації свої інноваційних розробок.

Отже, цифровізація інноваційної діяльності надає можливість створення новітніх бізнес-моделей співпраці, які будуються на засадах відкритих інновацій та підвищують ефективність пошуку новітніх ідей, розробки та апробації інновацій. Відкриті інновації, які передбачають вільний рух знань, доступ до інновацій, обмін інформацією в цифровому середовищі мають дієві інструменти реалізації взаємодії усіх зацікавлених сторін. Для України модель створення цифрових платформ із сформованою екосистемою відкритих інновацій є одним із перспективних напрямів розвитку співпраці в сфері інноваційної діяльності, яка надає можливості залучення як вітчизняних, так і закордонних експертів, інвесторів, стартапів.

Список використаних джерел:

1. Пушкар Т.А., Базецька Г.І., Єсіна В.О. Формування моделі відкритих інновацій в умовах цифрової трансформації суспільства. *Комунальне господарство міст*. 2020. № 160. С. 18–24.
2. Носик О.М. Відкриті інноваційні системи: головні характеристики і напрями інтернаціоналізації. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2016. Т. 24. С. 103–113.
3. Рудь Н.Т. Відкриті інновації – нова парадигма інноваційного розвитку. *Наукові записки*. 2013. Вип. 21. С. 81–85.